

Категорія справи № 565/256/15-ц: **Цивільні справи (до 01.01.2019); Позовне провадження; Спори, що виникають із договорів; Спори, що виникають із договорів позики, кредиту, банківського вкладу.**

Надіслано судом: **не визначено**. Зареєстровано: **24.01.2018**. Оприлюднено: **24.01.2018**.

Дата набрання законної сили: **18.01.2018**

Номер судового провадження: **не визначено**

Верховний
Суд

Постанова

Іменем України

18 січня 2018 року

м. Київ

справа № 565/256/15-ц

провадження № 61-1504 св 17

Верховний Суд у складі колегії суддів Першої судової палати Касаційного цивільного суду:

головуючого - Луспеника Д. Д.,

суддів: Білоконь О. В. (суддя-доповідач), Гулька Б. І., Синельникова Є. В., Хопти С. Ф.,

учасники справи:

стягувач - ОСОБА_4

боржник - публічне акціонерне товариство «Фортуна-Банк»

особа, дії якої оскаржуються - відділ державної виконавчої служби Подільського районного управління юстиції у місті Києві

розглянув у порядку спрощеного позовного провадження касаційну скаргу ОСОБА_4 на ухвали апеляційного суду Рівненської області у складі судді Оніпко О. В., від 22 січня 2016 року, 22 лютого 2016 року та 9 березня 2016 року,

В С Т А Н О В И В :

Відповідно до пунктів 4 і 14 розділу XIII Перехідних положень ЦПК України у редакції Закону України № 2147-VIII від 3 жовтня 2017 року «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів» касаційні скарги (подання) на судові рішення у цивільних справах, які подані і розгляд яких не закінчено до набрання чинності цією редакцією Кодексу, передаються до Касаційного цивільного суду та розглядаються спочатку за правилами, що діють після набрання чинності цією редакцією Кодексу.

У жовтні 2015 року ОСОБА_4 звернувся до суду зі скаргою про визнання протиправними бездіяльності та дій головного державного виконавця відділу державної виконавчої служби Подільського районного управління юстиції у м. Києві Бабенко О. О.

Скарга мотивована тим, що постанова про відкриття виконавчого провадження від 21 вересня 2015 року є незаконною, державний виконавець пропустив триденний строк відкриття виконавчого провадження, не направив виконавчий документ стягувачу в строк визначений законом, вказав недостовірну інформацію у виконавчому провадженні, не вжив заходів до примусового виконання рішення суду.

З цих підстав просив визнати постанову про відкриття виконавчого провадження протиправною в частині, що прийнята з порушенням строку, а також щодо не зазначення в постанові резолютивної частини рішення суду так, як вказано у виконавчому документі.

Ухвалою Кузнецовського міського суду Рівненської області від 30 грудня 2015 року скаргу ОСОБА_4 задоволено частково.

Визнано неправомірною постанову про відкриття виконавчого провадження №48769854 від 21 вересня 2015 року головного державного виконавця відділу державної виконавчої служби Подільського районного управління юстиції у м. Києві Бабенко О.О. в частині щодо не зазначення в постанові резолютивної частини рішення суду так, як вказано у виконавчому документі.

У задоволенні решти вимог скарги відмовлено через їх безпідставність.

Ухвалою апеляційного суду Рівненської області від 22 січня 2016 року апеляційну скаргу ОСОБА_4 на ухвалу Кузнецовського міського суду Рівненської області від 30 грудня 2015 року залишено без руху у зв'язку з необхідністю сплати судового збору за подання апеляційної скарги та зазначення поважності причин пропуску строку на подання апеляційної скарги.

Ухвалою апеляційного суду Рівненської області від 22 лютого 2016 року апеляційну скаргу ОСОБА_4 на ухвалу Кузнецовського міського суду Рівненської області від 30 грудня 2015 року визнано неподаною та повернуто заявнику.

Ухвала апеляційного суду мотивована тим, що ОСОБА_4, отримавши копію ухвали суду про залишення його апеляційної скарги без руху, у встановлений строк не усунув в повному обсязі недоліки апеляційної скарги, а саме не сплатив судовий збір за її подання.

Ухвалою апеляційного суду Рівненської області від 9 березня 2016 року визнано неподаною та повернуто апеляційну скаргу ПАТ «Фортуна-Банк» на ухвалу Кузнецовського міського суду Рівненської області від 4 листопада 2015 року про відкриття провадження у

справі за скаргою ОСОБА_4 у зв'язку з несплатою судового збору за подання апеляційної скарги та пропуском строку на подання скарги.

У касаційній скарзі, поданій у березні 2016 року, ОСОБА_4 просить скасувати ухвали апеляційного суду Рівненської області від 22 січня 2016 року, 22 лютого 2016 року, 9 березня 2016 року та направити справу до апеляційного суду для розгляду, посилаючись на порушення норм процесуального права.

Касаційна скарга на ухвали суду від 22 січня 2016 року та від 22 лютого 2016 року мотивована тим, що законом не передбачена необхідність сплати судового збору за подання скарги на рішення, дії або бездіяльність державного виконавця, тому висновок суду про необхідність сплати судового збору зроблено з порушенням норм процесуального права.

Касаційна скарга на ухвалу суду від 9 березня 2016 року мотивована тим, що апеляційна скарга не підлягала розгляду відповідно до вимог закону.

Відповідно до статті 388 ЦПК України судом касаційної інстанції у цивільних справах є Верховний Суд.

27 грудня 2017 року справа передана до Верховного Суду.

Згідно із частиною третьою статті 3 ЦПК України провадження в цивільних справах здійснюється відповідно до законів, чинних на час вчинення окремих процесуальних дій, розгляду і вирішення справи.

Касаційна скарга підлягає частковому задоволенню з таких підстав.

Згідно із положенням частини другої статті 389 ЦПК України підставами касаційного оскарження є неправильне застосування судом норм матеріального права чи порушення норм процесуального права.

Відповідно до частин першої, другої та п'ятої статті 263 ЦПК України судові рішення повинно ґрунтуватися на засадах верховенства права, бути законним і обґрунтованим. Законним є рішення, ухвалені судом відповідно до норм матеріального права із дотриманням норм процесуального права. Обґрунтованим є рішення, ухвалені на підставі повно і всебічно з'ясованих обставин, на які сторони посилаються як на підставу своїх вимог і заперечень, підтверджених тими доказами, які були досліджені в судовому засіданні.

Встановлено, що ОСОБА_4 є стягувачем за виконавчим листом № 565/256/15-ц від 26 серпня 2015 року, за яким 21 вересня 2015 року головним державним виконавцем відділу державної виконавчої служби Подільського районного управління юстиції у місті Києві Бабенко О. О. відкрито виконавче провадження.

Постановляючи ухвалу про визнання неподаною апеляційної скарги та повернення її ОСОБА_4, апеляційний суд керувався нормами статей 121, 297 ЦПК України (в редакції, чинній на момент постановлення ухвали суду) і виходив з того, що заявник не виконав вимоги ухвали апеляційного суду Рівненської області від 22 січня 2016 року в частині вимог про сплату судового збору.

При цьому, апеляційний суд не взяв до уваги посилання ОСОБА_4 на те, що законом, який діяв на час вирішення справи, не передбачено сплату судового збору за подання скарги на рішення, дії або бездіяльність державного виконавця.

Відповідно до роз'яснень, які містяться в пункті 14 постанові Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 7 лютого 2014 року «Про практику розгляду судами скарг на рішення, дії або бездіяльність державного виконавця чи іншої посадової особи державної виконавчої служби під час виконання судових рішень у цивільних справах» урахувавши, що провадження з виконання судових рішень є завершальною і невід'ємною частиною (стадією) судового провадження по конкретній справі, в якій провадження за скаргою не відкривається, а за подання позовної заяви сплачено відповідний судовий збір, ні розділом VII ЦПК, ні Законом України від 8 липня 2011 року "Про судовий збір" (частина перша статті 3) не передбачено необхідність сплати судового збору за подання скарги на рішення, дії або бездіяльність державного виконавця чи іншої посадової особи державної виконавчої служби, то за подання скарги судовий збір не сплачується.

Таким чином не підлягає сплаті судовий збір за подання апеляційної скарги у справах за скаргами на рішення, дії або бездіяльність державного виконавця чи іншої посадової особи державної виконавчої служби.

За таких обставин, висновки апеляційного суду про невідповідність апеляційної скарги ОСОБА_4 вимогам статей 121, 297 ЦПК України у зв'язку з несплатою судового збору є неправильними та такими, що не відповідають вимогам закону, а доводи касаційної скарги в цій частині - обґрунтовані.

Відповідно до положень частини шостої статті 411 ЦПК України підставою для скасування судових рішень суду першої та апеляційної інстанцій і направлення справи для продовження розгляду є порушення норм матеріального чи процесуального права, що призвели до постановлення незаконної ухвали суду першої інстанції та (або) постанови суду апеляційної інстанції, що перешкоджають подальшому провадженню у справі.

Частиною четвертої статті 411 ЦПК України передбачено, що справа направляється на новий розгляд до суду апеляційної інстанції, якщо порушення норм процесуального права допущені тільки цим судом.

Враховуючи викладене, апеляційний суд порушив норми процесуального права, що призвело до постановлення незаконних ухвал суду, а тому касаційну скаргу ОСОБА_4 слід задовольнити, ухвали апеляційного суду Рівненської області від 22 січня 2016 року та від 22 лютого 2016 року скасувати та направити справу для продовження розгляду до апеляційного суду.

Безпідставними є доводи касаційної скарги в частині порушення апеляційним судом норм процесуального права під час постановлення ухвали суду від 9 березня 2016 року про повернення апеляційної скарги ПАТ «Фортуна-Банк», поданої з пропуском строку на її подання.

Згідно із положеннями статті 410 ЦПК України суд касаційної інстанції залишає касаційну скаргу без задоволення, а судові рішення - без змін, якщо визнає, що рішення ухвалено з додержанням норм матеріального і процесуального права.

Таким чином, касаційну скаргу ОСОБА_4 на ухвалу апеляційного суду Рівненської області від 9 березня 2016 року слід залишити без задоволення, оскільки повернення апеляційної скарги ПАТ «Фортуна-Банк» не порушує права заявника.

Керуючись статтями 410, 411, 416-419 ЦПК України, Верховний Суд у складі колегії суддів Першої судової палати Касаційного цивільного суду

ПОСТАНОВИВ:

Касаційну скаргу ОСОБА_4 задовольнити частково.

Ухвалу апеляційного суду Рівненської області від 9 березня 2016 року залишити без змін.

Ухвали апеляційного суду Рівненської області від 22 січня 2016 року та від 22 лютого 2016 року скасувати.

Справу направити до апеляційного суду Рівненської області для продовження розгляду.

Постанова суду касаційної інстанції набирає законної сили з моменту її прийняття.

Постанова суду касаційної інстанції є остаточною і оскарженню не підлягає.

Головуючий **Д. Д. Луспеник**

Судді: **О. В. Білоконь**

Б.І. Гулько

Є.В. Синельников

С.Ф. Хопта